

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Czynności

Lwowskiej izby handlowej i przemysłowej.

(Dokończenie.)

XV. zwyczajne posiedzenie dnia 15. kwietnia 1851. pod przewodnictwem prezesa p. Floriana H. Singer.

1) Przewodniczący izby zawiadzał c. k. Dyrekcyę finansową o upoważnienie departamentu obrachunkowego dla podatków stałych, również jak i kancelaryę obrachunkową i inne podrzędne wydziały urzędowe, ażeby izbie na żądanie potrzebne statystyczne dane udzielać mogły.

Izba to pochwała.

2) Gremium aptekarzy oświadcza izbie, że członkowie jego dla nader uciążliwego położenia, nie są w stanie żadnym datkiem przyczynić się do subskrypcyi ku utworzeniu funduszu w celu wysłania galicyjskich rzemieślników do Londynu.

Bierze się z pożałowaniem do wiadomości.

3) Radzca izby Krzysztof Czuczawa ze Stanisławowa przesyła kwotę 152złr. 6kr. m. k. zebraną przy pomocy tamtejszego aptekarza radzcy izby p. Suchanek, między kupcami i przemysłowymi w Stanisławowie i Tłumaczu ku utworzeniu funduszu dla wysłania galic. rękodzielników na wystawę przemysłową do Londynu. Przewodniczący oświadczył rzeczonym panom izby najczulsze dzięki za tak skuteczną udział, dodając oraz, że jeżeliby dawcy do konkurencyi powyższej składki z grona swego kogo proponować chcieli, izba takiej propozycyi do końca b. m. oczekuje.

Bierze się z zadowoleniem do wiadomości.

4) Na podanie izby z dnia 4. kwietnia r. b. do liczby 97 względem przeszkód przy spławieniu drzewa na Dniestrze, odpowiada wysoki c. k. rząd krajowy, że równocześnie wydano do przelozonych cyrkularnych rozporządzenia, ażeby tym niedogodnościom zapobieżono i winowajców w razie schwywania do odpowiedzialności pociągnano, oraz ażeby c. k. żandarmerya ile to do zakresu jej powołania należeć będzie, obznajomiła się w tym przedmiocie z istniejącymi przepisami policyjnemi.

Przewodniczący dodaje, że ta decyzja będzie komunikowana radzcy izby p. Kohn w Żurawnie do wiadomości tamtejszych interesowanych.

5) Wysokie c. k. Prezydium krajowe uwiadamia, że Ekonomat c. k. Dyrekcyi finansowej otrzymał rozkaz, ażeby izbie bezpłatnie udzielił zbior przepisów przez byłą administracyę dochodów krajowych od roku 1835 wydawanych.

Sekretarzowi polecono zająć się odebraniem tych przepisów.

6) Sekretarz oznajmia izbie, że staraniem księgarni J. Milińskiego wyszedł wizerunek Jego Excelencyi c. k. Namiestnika JW. hrabi Agenora Gołuchowskiego, a ponieważ izba już posiada portrety Jego c. k. Mości najmiłościwszego Cesarza i Króla i Jego Excelencyi ministra handlu barona de Bruck, a zatem wnosi, aby portret Jego Excel. Namiestnika dla biura izby zakupiono.

Radzca izby p. Mises oświadcza, że ofiaruje taki portret dla izby.

Izba przyjmuje tę deklaracyę z podziękowaniem.

7) Referent p. wiceprezes Karol Pietzsch. Wysokie c. k. prezydium krajowe uwiadamia izbę, że wysokie c. k. ministerstwo handlu i przemysłu oświadczyło, iż niepodlega żadnej trudności, ażeby izba handlowa i przemysłowa wystawę wyrobów przemysłowych urządziła. Bezpośrednie zaś wsparcie tego przedsięwzięcia ze strony wysokiego rządu nastąpić niemoże, gdyż wysoki skarb w obecnej chwili przez inne wydatki i daleko ważniejsze cele państwa mające na względzie jak najmocniej jest obciążony. Gdyby ta wystawa przez sprężyste współdziałanie tutejszych przemysłowych i gminy lwowskiej przyszła do skutku, będzie wedle osnowy wspomnianego rozporządzenia rzeczą wysokiego prezydium krajowego to przedsięwzięcie o ile możności silnie wesprzeć.

Referent czyni uwagę, że izba uchwałą z dnia 21. stycznia r. b. zamierzyła w roku 1851 urządzić wystawę przemysłową we Lwowie,

któraby obejmowała nie tylko płody Lwowa, ale oraz całego kraju koronnego.

Dla braku czasu do potrzebnych przygotowań już niepodobna obszerniejszą wystawę jeszcze w tym roku urządzić, z tego więc powodu wraca referent do pierwotnego wniosku pana radzcy magistr. Gregorowicza i wnosi, aby w celu ożywienia zmysłu artystycznego i czynności przemysłowej tutejszych rękodzielników jeszcze w tym roku podczas kontraktów urządzić wystawę płodów rękodzielnictwa stolicy, niewyłączając jednak wyrobów i tak małej liczby krajowych fabryk.

Referent jest tego zdania, że izba nie tylko w interesie industrii krajowej ale także w własnym interesie obowiązana jest taką wystawę urządzić, ażeby nie ściągnać na siebie zarzutu i odpowiedzialności, że jej na potrzebnej energii i wytrwałości brakło, zamierzone dzieło do skutku przyprowadzić.

Referent wnosi dalej by zawiadzać c. k. magistrat, który pierwotny wniosek swego radzcy p. Gregorowicza silnie popierał, o wyszukanie i urządzenie potrzebnego do wystawy lokalu, zwłaszcza że wysokie ministerstwo poleca udział gminy w tym względzie. Dalej robi referent wniosek, aby sposób przeprowadzenia tej wystawy polecono sekcji przemysłowej, która się w tym względzie ma naradzić z tutejszymi męzami przemysłowymi.

Nakoniec czyni uwagę, że się porozumieć należy z c. k. towarzystwem agronomicznem, które w tym samym czasie urządzi wystawę bydła i machin gospodarskich.

Przewodniczący sędzi, ażeby sekcya przemysłowa przedewszystkiem koszta tej wystawy wzięła pod rozwagę.

Izba przyjmuje jednogłośnie wnioski referenta.

Radzca izby p. Werner odczytał dokładną relacyę w sprawie swego poselstwa jako delegowany ze strony izby handl. i przemysłowej przy kongresie cłowym w Wiedniu. Sprawozdawca wyjaśnia osobliwie czynności kongresu nad artykułami, które się Galicyi bliżej tyczą jako to drzewo, żelazo, gałgany, papier.

Przy końcu swego sprawozdania, składa p. Werner izbie podziękowanie za ufność w nim położoną, pragnąc ażeby izba nie miała w oczekiwaniach swoich zawodu.

Izba oświadcza jednogłośnie p. Wernerowi podziękowanie za misyę zaszczytnie dokonaną.

Co się tyczy wynagrodzenia kosztów, które w kwocie 415 złr. 30kr. otrzymał, oświadcza p. Werner, że powyższą kwotę jedynie z tego względu przyjął, ponieważ takowa dla wysokiego rządu tylko kroplę w morzu stanowi, tudzież ponieważ nie każdy przemysłowy jest w stanie wyrzec się wynagrodzenia kosztów przy podobnych delegacyach, a z drugiej strony niechciałby aby ludzi zdolnych lecz mniej zamożnych tylko dla oszczędzenia kosztów na przyszłość od podobnych misyi wyłączano.

Pan Werner oświadcza oraz, że jest jego zamiarem powyższą kwotę na cele dobroczynne poświęcić i że później uwiadomi izbę o przeznaczeniu tych pieniędzy.

Izba przyjmuje to oświadczenie do wiadomości z uznaniem godnego i szlachetnego sposobu myślenia.

9) Referent radzca izby p. Klein.

Nota tutejszego magistratu względem przeniesienia obydwóch jarmarków z placu Ś. Jura do miasta.

Referent uznaje potrzebę przeniesienia tych jarmarków z placu Ś. Jura dla dobra ogółu dla kupujących i sprzedających.

Referent wnosi zatem zgodnie z korreferentem p. Goldbaum, aby teraźniejsze dwa jarmarki to jest z 4. maja i 12. września jeszcze o dwa pomnożyć i te na 1. marca i 1. lipca ustanowić.

Prezes izby p. Singer rozróżnia jarmarki odpustowe od jarmarków handlowych, dodając że w dawnych czasach Lwów miał jarmarki handlowe podczas zapust na które się zagraniczni kupcy licznie zjeżdżali, lecz przez przeniesienie kontraktów z zapust na miesiąc czerwiec przyszedł do zupełnego upadku.

Jarmarki odpustowe chłopskie, które jemu i każdemu Lwowiaininowi miłym są wspomnieniem z lat dziecińczych, uważa za świętość i zadawnione prawo ludu naszego, — protestuje zatem uroczysto przeciw takowemu przeniesieniu, któreby uczucie ludu boleśnie naruszyło.

Przewodniczący uznając za potrzebne zaprowadzenie jarmarków merkantylnych dla ożywienia handlu i industrii, wnosi zatem, ażeby izba do tego się przyczyniła, aby niezawisłe od jarmarków świętojurskich, we Lwowie dwa handlowe pierwszy podczas kontraktów od 20. czerwca do 20. lipca, a drugi przed zapustami od 20. grudnia do 20. stycznia zaprowadzono. Ażeby więc te jarmarki w życie wprowadzić, powinnyby gmina niektóre dogodności dla odwiedzają-

cych jarmarki i obcych kupców dozwolili; te mogłyby być następujące:

1) ażeby na koszt gminy przyrządzono budy aby je podczas jarmarku kupcom za mierne wynagrodzenia wypuszczać można.

2) ażeby się postarano o dostateczne bezpieczeństwo dla towarów na jarmark zwiezionych.

3) ażeby wolno było obcym kupcom swoje towary podczas jarmarku bez przeszkody i bez wszelkiej daniny miastu sprzedawać.

4) ażeby postarano się o tanie umieszczenie kupców w domach zajezdnych.

Dalej powinny być dostępne miejsca na jarmarki wyznaczone i takowe wybrukowane. Prezes oznacza do tego targowicę drzewa i okrąg na górnych wałach z przyległymi placami. Gdy jeszcze pp. Werner i Mieses przemówili za zaprowadzeniem jarmarków handlowych, zadecydowała izba na propozycję prezesa jednogłośnie, na teraz wstrzymać się od uchwały, i ten przedmiot na przyszłym posiedzeniu pod ściślejszą wzięć rozważę.

Louis De Lens, sekretarz.

Lwów, 5. sierpnia. C. k. trzynasty pułk żandarmeryi w Insbruku wyczytawszy w gazecie wiedeńskiej wiadomość naszą w N. 173 z 29. lipca, z jakim poświęceniem życia własnego pospieszył wieśniak Łuków Kazik z Rudy Kochanowskiej na ratunek żandarmowi z czwartego pułku tonącemu w rzece Krakusie, postanowił za przykładem czwartego pułku żandarmeryi, zrobić i u siebie składkę dla pozostałej po Kaziku wdowy i przesłać jej z Insbruka w drodze urzędowej przez w. Prezydium Lwowskie. Piękny ten upominek wdzięczności nadszedł w kwocie sto dwudziestu dwóch reńskich w cwancygierach, i d. 2. b. m. przesłany został przez urząd obwodowy dla pozostałej familii po Łukowie Kaziku.

(Rozkaz c. k. ministerium sprawiedliwości do wyższych sądów krajowych.)

Wiedeń, 2. sierpnia. C. k. ministerium sprawiedliwości wydało za porozumieniem się z c. k. ministerium finansów rozkaz do wyższych sądów krajowych w tych krajach koronnych, gdzie nowa organizacja sądownictwa już ukończoną została: aby wszelkie koszty wyżywienia dla znajdujących się u tych sądów w indagacji lub areszcie przestępców cłowych pokrywano tymczasowie, z zastrzeżeniem późniejszego wynagrodzenia, z tych pieniędzy, które tym sądom na utrzymanie więźniów w ogóle z funduszu kameralnego do dyspozycji wyznaczone zostały.

(Austr.)

(Stan rzeczy w Siedmiogrodzie.)

Wiedeń, 31. lipca. Klausenburski korespondent dziennika *Siebenbürger Bote* skreśla usposobienie tamtejsze jak następuje: „Polityczny zawrót głowy ustał w Klausenburgu prawie zupełnie i w ogóle nabyto przekonanie, że każda rewolucja jest zgubna i tylko na drodze spokojnego postępu osiągnąć się dadzą owe prawdziwe wolności, które stosując się do ducha czasu odpowiadają potrzebom porządkowych i pracowitych obywateli. Co do ostatecznej rewolucji, zgadza się wielka liczba rękodzielników i rolników w tém, że jej przywódcy niepotrzebnie kraj do takiego przywiedli wzburzenia; a jak to bywa w życiu ludzkim, zaszła w usposobieniu umysłów taka zmiana, iż właśnie tym przewodzcom, którym dawniej taką częścią oddawali, dziś przypisują najbrudniejsze zamiary. Wielu wzdycha za dawnymi czasami, mianowicie dlatego, iż podatki wtedy daleko były mniejsze a żywność nierównie tańsza. Jakkolwiek dotkliwą jest ta zmiana dotykająca głęboko materialne życie ludów, jednak wątpić nie należy o lepszej przyszłości, wnet bowiem przy lepszej administracji kraju podźwignie się handel i przemysł i przywrócona zostanie dawna równowaga, a ukoi się także żal po stracie tak wielce u Madziarów cenionej supremacji narodowej, albowiem coraz więcej utwierdzać się musi przekonanie, że duchowy i materialny postęp, bez względu na narodowość sam przez się jest w stanie uszczęśliwić ludy.

(L. k. a.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia z d. 1. sierpnia.)

Wiedeń, 1. sierpnia. Doskonały pomysł niemiecko-austriacko-włoskiego przymierza pocztowego nabywa coraz większej rozciągłości i znajduje wszędzie sprawiedliwe uznanie. Już od niejakiemu czasu układa się w tym względzie administracja pocztowa księcia Thurn i Taxis z rządem tamtejszym. Powszechnie sądzą, że przyłączenie się do tego wielkiego systemu pocztowego wkrótce już nastąpi, albowiem idzie jeszcze tylko o załatwienie małego nieporozumienia, które zaszło pod względem przysługującego urzędnikom w księstwie na wielki rozmiar uwolnienia od opłaty portoryi. Rozumię się samo przez się, że władzom centralnym musi być przyznana ta wolność; zresztą wymaga tego interes powszechny, aby ograniczono nadużywanie tej wolności dla celów prywatnych i dlatego też niewątpliwie wcale, że rząd księstwa postara się z swęj strony o przyspieszenie końca tych układów, które w interesie ogólnym mogą usunąć wszelkie trudności, jakie dotychczas w samym centrum Niemiec stały na zawadzie rozszerzeniu przymierza pocztowego.

— C. k. ministerium nauk zważywszy dokładnie wszelkie okoliczności, które dotychczas stały na przeszkodzie stanowczej regulacji szkół w Węgrzech, nakazało rozporządzeniem z 19. lipca r. b. aby utworzenie przyszłego roku szkolnego w publicznych gymnazyach węgierskich na dniu 1. października nastąpiło.

— Podług nadesłanego do ministerium handlu uwiadomienia wysokiego ministerium spraw zewnętrznych, został w królestwie saskońskim zakazany rozporządzeniem król. ministerstwa spraw we-

wnętrznych kramarski handel cytrynami i brusami do ostrzenia. Ponieważ zaś tego rodzaju handlem trudnią się tam prawie wyłącznie tylko poddani austriacy, przeto podaje się to rozporządzenie dla przestrogi z tym dodatkiem do wiadomości powszechnej, że wszelkie przekroczenie tego zakazu nietylko konfiskację całego zapasu towarów ale i innemi dotkliwemi środkami karane będą. (L. k. a.)

— Władyka z Montenegro wyjechał zeszłego czwartku z Wiednia i udał się tymczasowo do Raguzy.

— Turyńska *Gazetta del Popolo* umieściła niedawno w kolumnach swoich artykuł znieważający herb austriacki, do czego miało być powodem ukaranie jakiegoś chłopca przez władzę wojskową za to, że rzucał kamieniami na oficera austriackiego. C. k. austriacki pełnomocnik przy dworze turyńskim, hrabia Rudolf Apponyi, poczynił natychmiast jak L. Z. C. donosi, potrzebne kroki, aby wypadek ten niezwłocznie w drodze dyplomatycznej załatwiony, a ów artykuł żelżywo odwołany został.

— Używanie zagranicznych znaczków listowych zostało rozporządzeniem c. k. ministerium handlu zakazane wewnątrz kraju. (Ll.)

— J. M. cesarzowa matka, *Marya Anna* przyjmowała w Massa księcia i księżnę z Modeny. Spodziewają się jeszcze przybycia do Massa w. księcia i w. księżny toskańskiej.

— Z Turynu donoszą o spodziewanem tam przybyciu dnia dzisiejszego JJ. MM. króla i królowej z Saksonii.

— Budowę kolei żelaznej między Bochnią i Dembicą w Galicyi, zaczęto równocześnie na obydwóch punktach.

— Równie i w Czechach wydarzyły się wypadki, że zbyt drobne gminy utworzyły się tam samowolnie. Namiestnik tego kraju pójść zapewne za przykładem namiestnictwa górnej Austrii, i rozporządzi urzędownie skonkretnowanie podobnych gmin drobnych.

— Do Ślązka wysłano ztąd znaczne przesłki miedzianej monety. Stan kupiecki w Opawie oświadczył przeto, że od 1. sierpnia nie przyjmie żaden już kupiec przeciętych na pół drobnych asygnatów.

(Ll.)

— Przedmioty przesłane z monarchii austriackiej na wystawę Londyńską wynoszą według zrektifikowanego katalogu 743 numerów, a pojedyncze kraje koronne przyczyniły się do tego w następującym stosunku: *Czechy* zajmują między wszystkimi prowincjami pierwsze miejsce tak pod względem ważności, jakoteż i liczby przesłanych artykułów, a 83 miast czeskich wystawiło swe płody przemysłu i przyrody w Londynie. Po Czechach następują Węgry z 31, potem Austria poniżej Anizy 21 i Austria powyżej Anizy z 20 miastami. Następnie Styrya 15, Tyrol 14, Karyntya 12, Lombardia 11 i Morawia 11. Na królestwo Weneckie przypada ośm miast, na Kraiowę 5, na Galicyę 4, Ślązka 4, Siedmiogród 3, a na Kroacyę, Dalmacyę, Salzburg i Tryest po 1.

(Oe. Riehsz.)

Ameryka.

(Spory graniczne z państwem Nikaragua. — Wiadomość z Kanady.)

Nowy-Jork, 16. lipca. Spory graniczne z państwem Nikaragua nie zostały jeszcze załatwione. Rząd angielski zdaje się być zdecydowanym rzec się swych stosunków z królestwem Moskito i swego prawa do rzeki St. Juan. Wszelako niemyśli on przeto przyznać żadnego prawa państwu Nikaragua, które i tak, jak wiadomo, uważa się za pana całego terytorium St. Juan. Angielski poseł p. Bulwer upraszał amerykański rząd o pośrednictwo, aby załatwić jak najprędzej tę sprawę a oraz także inne spory terytorjalne między Nikaragua, Costa Rica i innemi państwami ościnnemi. — Z Kanady donoszą, że się tam starają koniecznie o wybudowanie kolei żelaznej z Halifax do Hamilton. Kolej ta złączyłaby się tu z koleją zachodnią, tak że potem możnaby bez przerwy dostać się z Halifax do Detroit lub do innego punktu kolei zachodniej.

(Austr.)

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 29. lipca. Izba wyższa załatwiła wczoraj ze względu na bliskie zamknięcie sesji więcej projektów do ustaw na jednym posiedzeniu, niż kiedy indziej w trzech miesiącach. Byłoby jednak ustawy podrzędne znaczenia. O zatrzymanie pałacu kryształowego podano znowu mnóstwo petycji, ale po największej części, z prowincyi a najmniej z okolicy Hyde-parku. Także kwestya względem targowicy w Smithfield przyszła jeszcze do dyskusyi. Osoba komisya izby wyższej dodała na apelację ze strony City kilka klauzul do bilu przysługujących korporacji znaczną indemnizację pieniężną za straty poniesione przez oddalenie targowicy bydła. Lord *Granville* zaproponował wykreślenie owych klauzul i przywrócenie pierwotnej formy bilowi. Wniosek ten przyjęto większością 44 głosów (59 przeciw 15).

Na wczorajszym rannem posiedzeniu izby niższej dyskutowano nad sprawami czysto miejscowemi. Na posiedzeniu wieczornem zapowiedział p. *Vernon Smith* na sesję r. 1852 mocą względem zwołania wszystkich przysług parlamentarnych wyjąwszy przysięgę wierności lenniczęj. Izba zajmowała się potem rozpoznaniem petycji wyborców z Greenwich i z City, a przewodniczący utworzył debatę odczytaniem listu pana Salomons, w którym Alderman na to zwraca uwagę, że wszelka uchwała izby nieprzyjazna jego pretensjom uważana będzie ze strony trybunału w procesie jego za ważne zeznanie świadków; prawny jego obrońca włożył na niego obowiązek prosić izbę o uwzględnienie tej okoliczności. Sir *B. Hall* zażądał następnie przyzwolenia petycji z Greenwich, aby wyborcy tego miasteczka otrzymali upoważnienia wytoczyć swoją sprawę przez swego pełno-

mocnika przed krętami izby. Jeneralny prokurator wystąpił przeciw temu wnioskowi, którego celem jest utrzymywać tylko wzburzenie nad tym przedmiotem. Sprawa ta dostatecznie już jest wyświecona, niepotrzeba więc jeszcze publicznej obrony. Pan *Ansley* popierał wniosek. Sir R. *Igtis* i p. *Newdegate* powstałi na natrętność wyborców, którzy się domagają niesłychanego prawa wybierać kogo im się podoba, bez względu na to, czyli wybrany ma do tego prawo lub nie. Pan *Newdegate* chciał pana *Salomons* posądzić o przekupstwo; powiedział bowiem, że p. *Salomons* na mownicy przy wyborze w *Greenwich* wypił pełną szklanę porteru pijąc w ręce drugich; przeciw temu posądzeniu zaprotestował *Alderman Sidney* oświadczając, że podobne podejrzywanie równie jest śmieszne jak nieprzyzwoite. Ale także i lord *John Russel* oświadczył się przeciw wnioskowi, który też w końcu odrzucono większością 135 głosów przeciw 75. Przystąpiono z kolei do odroczonej debaty nad ostatecznym wnioskiem lorda *John Russel*: „że *Alderman Salomons* niema prawa zasiadać i głosować w izbie.“ Przeciwną poprawkę pana *Anstey* „że izba ze względu na skrupuły religijne pana *Salomons* użyje swego niewątpliwego prawa, modyfikując przysięgę abjuracyjną tak aby ją złożyć mógł reprezentant z *Greenwich*“ — odrzucono większością 88 głosów przeciw 50.

(P. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 30. lipca. Królowa zamknie parlament dnia 8. sierpnia. (Austria)

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego.)

Paryż, 29. lipca. Załatwiwszy nieznaczną ustawę kredytową i uznawszy nagłość podanego przez ministra spraw wewnętrznych wniosku o przyzwolenie pożyczki w sumie 20 milionów, którą zaciągnąć chce miasto Paryż z banku francuskiego do niezwłocznego rozpoczęcia swoich wielkich budowli, przeszło zgromadzenie narodowe na dzisiejszym posiedzeniu do dyskusji nad niezadługo nastąpić mającym odroczeniem. Po długiej mowie p. *Santeyra*, którego dla zgiełkliwych rozmów prywatnych i licznych przerw zaledwie słyszeć można, toczy się dyskusja nad odroczeniem, które według propozycji komisji urlopów trwać ma od 10. sierpnia do 20. października. *Valentin* i *Cholat* (z ostatecznej lewej strony) proponują natomiast, aby się zgromadzenie narodowe nie rozchodziło dopóki niebędzie uchwalona owa część organicznej ustawy administracyjnej, bez której niemogą być przedsięwzięte nowe wybory rad jeneralnych i komunalnych. Po kilku słowach pana *Vatimesnil* przeciw propozycji pana *Valentin* odrzucono jego wniosek. Następnie odroczone na pojutrze ewentualne mianowanie komisji nieustającej i biura zgromadzenia narodowego, poczem ku wielkiemu zdziwieniu znaczną większością głosów przyjęto najdłuższy potąd zaproponowany termin dla odroczenia od 10. sierpnia do 4. listopada na propozycję p. *Lefebvre Durcelle* (bonapartyści); ztąd wynika, że przyszłe debaty nad rewizją na wypadek pomyślnego rezultatu pierwszych dwóch deliberacji dopiero z 1. lutego mogą być ukończone. Całą propozycję odroczenia przyjęto potem większością 420 głosów przeciw 232 w następującej treści: Art. 1. Zgromadzenie narodowe odracza się od 10. sierpnia do 4. listopada. Art. 2. Mianowana będzie tajnym głosowaniem komisya z 25 członków, a wspólnie z biurem zgromadzenia narodowego wykonywać będzie zobowiązania przepisane artykułem 32. konstytucyi. — Ponieważ przez odroczenie przepada termin (1. września) wyznaczony do dyskusji nad wnioskiem p. *Creton* względem zniesienia ustaw skazujących *Burbonów* na wygnanie, przeto prosi pan *Creton*, aby na tę dyskusję oznaczono dzień 10. listopada. Zwrócił uwagę na niepewność w jakiej się ciągle względem swego losu znajdują książęta wygnani, przyczem się odezwał głos z lewej strony: „Mów też pan lepiej o deportowanych czerwcowych!“ — Z rozrzedzeniem mówi o śmierci *Ludwika* podczas poprzedzającego odroczenia, którego utrata ojczystego nieba i ojczystej ziemi o śmierć przywiodła. Zyczenie p. *Creton* nieznalazło wiele sympatyj, uchylono bowiem ten wniosek przejściem do porządku dziennego, przyczem jednak sam przez się rozumie się zamiar, że dyskusja się odbędzie wkrótce po odroczeniu. — Następująca dyskusja nad propozycją pana *Huguenin* (z lewej strony) aby państwo objęło wszystkie instytucje asekuracyjne przeciw szkodom ogniowym itp. niezawiera nie zajmujące, chyba to, że przysięgający p. *Dupin* przy tej sposobności zbijając powyższą propozycję żądał wsparcia ze strony państwa dla mieszkańców departamentu *Nievre* (którego jest reprezentantem) których niwy spustoszone zostały przez wielki orkan. To żądanie znajduje powszechny udział, propozycję zaś pana *Huguenin* odrzucono znaczną większością.

(P. Z.)

(Poczta francuska z d. 27. lipca.)

Paryż, 27. lipca. Stowarzyszenia przy ulicy *Rivoli* i *des Pyramides* naradzały się dziś nad kwestyą odroczenia legislatury i zgodziły się, jak słyhać, obadwa tak co do czasu feryi jako też co do mianowania komisji nieustającej. Stowarzyszenie *des Pyramides*, które żądało przedłużenia feryi do 3. listopada, odstąpiło od tego zamysłu, i przystało na 70dniowe odroczenie. Pod względem mianowania komisji nieustającej toczą się także narady między obydwojma stowarzyszeniami, ponieważ powzięto zamiar wykluczyć z tej komisji zupełnie członków lewej strony.

— *Assemblée nationale* donosi, że u pana *Lemardelay* odbyło się posiedzenie frakcyi umiarkowanych republikanów, na którym oświadczył *Cavaignac*, że zrzeka się wszelkiej kandydatury do godno-

ści prezydenta na rok 1852, aby wszystkie głosy tej partii p. *Carnotowi* się dostały. *Carnot* należy do partii dziennika *National*, i znany jest z rozszerzania niereligijnych i socjalistycznych broszurek, które w roku 1848 jako minister wyznał bardzo gorliwie popierał. Buletyn paryżki dodaje do tego: *Assemblée nationale* myli się: o tej sprawie niezadecydowano nie jeszcze. Wprawdzie odwołują się stronnicy *Carnota* na ułożone przez niego i do nauczycieli elementarnych wymierzone okólniki; lecz przyjaciele *Cavaignaca* niezwykli tak łatwo wyrzekać się zdobyczy, którą raz upatrzili dla siebie.“

— *Monitor* dzisiejszy donosi o mianowaniu radcy prefektury *Fillemin*, na miejsce podprefekta z *Boues Connetes*, *Dutrou-Bornier*, którego okólnik pod względem agitacji petycyjnej tak wielkie zgorzienie wywołał.

— Temi dniami został wysłany adjutant ministra wojny z depeszami do jenerała *Gemeau*; a jeden z wyższych urzędników pałacu *Elysée* odjechał z osobną misją od prezydenta republiki do *Rzymu*.

— Wczoraj wieczór odbyły się znowu liczne aresztacje w *Paryżu*; mówią, że więzienia prefektury policyi są już całkiem zapelnione.

— *Cabet* został wczoraj wyrokiem policyjnym uwolniony od wniesionego przeciw niemu zaskarżeniu o oszustwo.

— Komisya dla wewnętrznej administracji postanowiła wczoraj, przed odroczeniem nie żądać powtórnych obrad nad organizacją gmin, lecz natomiast domagać się pierwszego odczytania projektu względem radców prefektury. — Według krążących wieści mają dzisiaj zgromadzić się wszyscy afrykańscy jenerałowie, wraz z *Changarnierem*, dla naradzenia się nad dalszemi środkami, na przypadek, jeżeliby prezydent z nowym komendantem armii paryskiej, jen. *Magnan*, miał jaki zamach przedsięwziąć. Komisya kolei żelaznych powzięła wczoraj ważną uchwałę. Unieważniła dawniejsze swe postanowienie względem budowania na koszt skarbu publicznego przestrzeni kolei żelaznej z *Lionu* do *Avignon*, i uchwaliła 7 głosami przeciw 6 poruczyć przedsięwzięcie to kompanii *Talabot*. — Paryżki trybunał apelacyjny skasował wczoraj wyrok paryskiego sądu poprawczego, który skazał *Cabeta* za oszustwo na dwa lat więzienia, i uwolnił go od zaskarżenia. *Cabet* miał w swój obronie świetną mowę trwającą przez pięć godzin. — Jenerał *Cavaignac* miał się oświadczyć na zgromadzeniu umiarkowanych republikanów w salonach *Lemardelay*, że stanowczo zrzeka się wszelkiej kandydatury do prezydentury i uprasza swych przyjaciół, aby głosy swoje dali dla p. *Carnot*.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 31. lipca. *Dupin* został obrany znowu 342 głosami prezydentem zgromadzenia narodowego.

Paryż, 1. sierpnia. Komisya nieustająca została już obrana, przyczem utrzymała się w zupełności lista kandydatów większości, nawet z jenerałem *Changarnier*. — Wydanie wyroku w sprawie pana *Lemulier* przeciw panu *Carlier* odłożono na później. — Z *Madrytu* donoszą w drodze telegraficznej o odroczeniu *Kortezów*.

Włochy.

(Proces przeciw zabójcy swej żony nazwiskiem *Viola*. — Parostatek „*Radetzky*“ uzbrojony. — *Upały*.)

Turyń, 22. lipca. Od dwóch dni wielki jest natłok w sali sądowej, gdzie się właśnie toczy proces przeciw zabójcy swej żony, *Viola*, który na nieszczęście należy do lepszego towarzystwa. obrońcą jego jest pan *Brofferio*, pierwszy adwokat królestwa, uchodzący dla swych wiadomości i porywającej wymowy za najlepszego obrońcę nie tylko przy politycznych i religijnych lecz także i przy zwyczajnych występkach. Wypada wyznać chociaż ze smutkiem, że podobne widowiska sądowe są u nas zwyczajne, a zbrodnie zasługujące na karę śmierci dość częste. Ojczyzna moja, pisze koresp. do *Gazety Augsburskiej*, będąca kolebką europejskiej kultury, nie może się potąd odzwyczaić od haniebnego używania sztyletu. Prędzej to jeszcze można było usprawiedliwić w średnich wiekach, kiedy nawet ozdoby narodu włoskiego, jak np. *Buonarrotti*, *Cellini*, *Rafał* itd. używali sztyletu z krwią najzimniejszą. Teraz skłania się towarzystwo do coraz lżejszych kar, im większa pomiędzy ludźmi oświata i łagodniejsze obyczaje; tem smutniejszą jest więc rzeczą, jeżeli zbrodnie zabójstwa w równej nie ustają proporecyi. — Statek parowy *Radetzky* stoi zupełnie uzbrojony w „*Lago maggiore*“, i wymierzył 4 działa na sardyjskie wybrzeże. Inny paropływ wojenny wkrótce będzie ukończony. — W *Turynie* panuje teraz upał nieznosny. Kto tylko może opuszcza miasto szukając wolniejszego powietrza, a mianowicie szlachta, deputowani, senatorowie i studenci; jedni udali się do kąpiel, inni na ferye.

(Wiadomości potoczne z *Rzymu*.)

Z *Rzymu* donoszą do *Gazetta di Venezia* z 24. lipca między innymi, że po zamachu na *Tizzanigo* i *Squaglia* nie zaburzono już spokoju. Zachowanie się ludności jest zaspokajające, a wszelkie przeciwnie w tej mierze doniesienia dziennikarskie są przesadzone. — Na londyńską wystawę niewiele pojechało *Rzymian*, a między tymi kilku urzędników. Wieść ta jest zupełnie zmyślona, jakoby rząd tutejszy zabronił zwiedzać wystawę, i za przekroczenie tego zakazu miał zagrozić karą wydalenia z kraju. — Skonfiskowanie wszelkich zasobów prochu po sklepach przez francuskiego komendanta zraziło wszystkich jak najmocniej. Głośny protest właścicieli przeciw temu rozporządzeniu nic nie pomógł. — Niepokoje w *Aricia* skończyły się na bójce między niektórymi mieszkańcami z *Albano* i francuskimi żołnierzami, przyczem jednego mieszkańca raniono. — Po zmarłym księciu *del Drago* objąć ma godność senatorską książę *Borghese*.

Niemce.

(Wojska egzekucyjne opuszczają Kurhesję. — Proces burmistrza Henkel.)

Kassel, 28. lipca. Tego tygodnia ma być uwolniona Kurhesja zupełnie od wojsk egzekucyjnych; Bawarczycy (z pułku Gumpenberg) opuścili dzisiaj zrana Kassel i jego okolice dla udania się najbliższą drogą na Fulda do swego kraju. Strzelcy austriacy wyruszyć mają ztąd 31go bieżąc. miesiąca do Gradcu. Z Rotenburga wyruszyli Bawarczycy jeszcze przedwczoraj. Obcych oficerów zaproszono wczoraj w Wilhelmshöhe na ucztę dworską, gdy tymczasem podoficerowie i szeregowcy zabawiali się w oberży „pod austriackim hotelem“ muzyką, tańcami i śpiewem, gdzie także zaproszono i kurheskich żołnierzy. — Przeciw burmistrzowi Henkel, którego jak wiadomo, uwolnił był jeneralny audytoryat od zaskarżenia, rozpoczęto proces nanowo, i mają go powtórnie stawić przed sądem wojennym. (Lloyd.)

(Ustawa względem noszenia palnej broni.)

Kassel, 29. lipca. Gazeta Kasselska publikuje ustawę względem noszenia broni palnej. Według niej wolno nosić broń palną tylko za pozwoleniem wydanem na dwa lata na stęplu 5 talarów. (P. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 31. lipca.)

Metal. austr. 5⁰/₀ — 82; 4¹/₂⁰/₀ 71⁷/₈. Akcje bank. 1273. Sardyńskie — Hyszpańskie 3⁰/₀ — 36. Wiedeńskie 101⁷/₈.

Prusy.

(Konferencye w ministerium turyngkiem.)

Berlin, 31. lipca. Dziennik C. B. donosi, że temi dniami odbywa się konferencya w ministerium turyngkiem, której celem jest przygotować ile możności jak najzgodniejsze postępowanie wszystkich księstw turyngskich pod względem sprawy konstytucyjnej.

(Kurs giełdy berlińskiej z 1. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5⁰/₀ — 106⁵/₈. 4¹/₂⁰/₀ z r. 1850 — 104¹/₄ l. Obligacye długu państwa 88⁵/₈ l. Akcje bank. 102¹/₂. Frydrychsdyry 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 8¹/₂. Austr. banknoty —.

Królestwo Polskie.

(Ufaskawienie.)

Warszawa, 30. lipca. Najjaśniejszy Pan przychylnie do wstawienia się JO. księcia Namiestnika Królestwa, najmłodszy dozwolił raczył wychodźcy polskiemu *Konstantemu Pilińskiemu* powrócić do Królestwa Polskiego, bez pozostawienia mu atoli praw szlachectwa, jeżeli takowych używał, i bez powrócenia mu skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku. (Gaz. Warsz.)

Wiadomości handlowe.

(Targ na woly we Lwowie.)

Lwów, 4. sierpnia. Spęd była rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 242 sztuk wołów, których w 18 mniejszych lub większych stadach po 6 do 32 sztuk a mianowicie z Bóbrki, Rozdołu, Dawidowa, Narajowa, Lesienic i Żurakowiec na targowicę przypędzono. Z téj liczby sprzedano — jak się dowiadujemy — na targu 157 sztuk na potrzebę miasta. Było było różnego gatunku i ceny stały w stosunku do tuszy; płacono bowiem za sztukę, mogącą ważyć 11 kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 116r.15k.; sztuka zaś lepszego gatunku mająca 14 kamieni mięsa i 1¹/₂ kam. łożu, kosztowała 143r.45k. a nareszcie sprzedawano sztukę, którą szacowano na 16 kamieni mięsa i 2 kamienie łożu, po 175r. w. w.

(Handel zbożem.)

Gdańsk, 26. lipca. Pomimo szczupłych dowozów i nieprzychylnych warunków temperatury, targi zbożowe angielskie w zupełnym odrętwieniu pozostały, i żadnej odmiany w cenach notować nie możemy. W prowincjach południowych przed trzema tygodniami żniwa się nierozpoczyna, a w części północnej zbiór jeszcze bardziej będzie spóźniony. Jaki okaże się wypadek w tym czasie, przewidzieć nie podobna.

W ciągu tygodnia dostawiono do Londynu kwarterów:

	Pszen. jecz. s.łodu owsa żyta bobu groch. wyki s. ln. rzep.
z kraju	3203 200 — 1076 — — — — —
z zagran.	9651 5551 — 20329 — — — — 1680 —

Mąki z kraju celn. 23,244, z zagranicy 17,951.

Targi prowincjonalne oraz Szkockie i Irlandzkie w ogólności były słabe, a doniesienia o gradach i położonem częściowo zbożu przez burze, żadnego nie wywarły wpływu na obrót interesów.

Osobliwszy przykład osłabienia umysłu lub może zabobonności donoszą z Kołomyi. Niejaka Marfa Sawin czyli Prodaniuk z Rożnowa w Kołomyjskiem zaczęła po odbytej ciężkiej chorobie ludowi opowiadać, jak teraz powraca z tamtego świata, gdzie była w niebie, pana Boga i świętych pańskich widziała, i tam dopiero się dowiedziała, co jest grzech i wina, a osobliwie to pojęła, że sadzenie i palenie tytoniu ciężkiem jest przestępstwem w obliczu Boga, bo ta roślina urosła z wszetecznych kropli krwi grzeszników pierwszych i Judasza, a ludzie paląc tytoń przesycają się krwią zbrodni, stają się próżni i leniwi, niepamiętni ni Boga ni ludzi, za to ręka boska dotyka winowajców nieurodzajem i chłoscze różgami. Wiele tam jeszcze sły-

We Francyi ceny mąki i pszenicy o 1 szyling się zniżyły, a rozpoczęte na południu żniwa obiecują zbiór, o ile z pierwszych doniesień sądzić można, nie obfity lecz nie niższy od średniego.

Opinia powszechna w Belgii przepowiada urodzaj słaby; w Holandyi zaś, oraz w prowincjach niemieckich nadbrzeżnych, stan pszenicy na pniu nie do życzenia nie zostawuje.

Na Gdańskiej giełdzie nie mieliśmy ruchu, a nawet znizieniem cen nie podobna było kupców skłonić do interesu. Za partję pszenicy z prawej strony Buga, pod względem piękności i wagi do najcenniejszych liczyć się mogącej, z wielką trudnością otrzymano 450 guld.

Sprzedano w ciągu tygodnia pszenicy świeżej łasztów 467 ze szpichrza 55, żyta łasztów 49, jęczmienia łasztów 8, grochu łasz. 49, ripsu łaszt. 105¹/₂.

Za łaszt pszenicy płacono:

Wagi funt hol.	guld.	za korzec złp. gr.
126 — 130	377 ¹ / ₂ — 410	28 12 do 30 25
130 ¹ / ₂ — 134	410 — 450	30 25 — 33 25
ze spich. 125 — 129	370 — 392 ¹ / ₂	27 25 — 29 16
żyto 120 — 124	235 — 245	17 14 — 18 13
jęczm. — — 111	— — 215	16 6 — — —
groch — — —	— — 265	— — — 20 —
rips — — —	426 — 432	32 — — 32 15

Na 10 berlinkach w upłynionym tygodniu przeszło pod Toruniem pszenicy polskiej 287 łasztów.

Drzewa 15,282 kantaków, 1,010 okraglaków, 120 sążni opału, 1167 belek dębowych, 57 łaszt. bali, klepki pipowej kop. 302.

Wysokość wody pod Toruniem stóp 6 cali 2.

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny 199¹/₄, Amsterdam 101³/₇, Hamburg 44⁷/₈, Warszawa 8 dni 95¹/₂.

Makowski Kędzior et Comp.

Kurs lwowski.

Dnia 6. sierpnia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	29	5	33
Dukat cesarski	5	34	5	37
Półimperyal zł. rosyjski	9	34	9	38
Rubel śr. rosyjski	1	51	1	52
Talar pruski	1	42	1	45
Polski kurant i pięćzłotówk.	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	86	25	86	46

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. sierpnia.

Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Niesłuchowa. — Hr. Starzeński Józef, z Bełcza. — Hrabina Hagen Klementyna, z Delatyna. — Przewielebny ksiądz Wierchlejski Franc. Ksawery, biskup r. l., z Przemysła. — PP. Stecki Ludwik, z Sokolowa. — Zawadzki Marcin i Skrzyński Tadeusz, z Krakowa. — Kosicki Hipolit, z Bileza. — Głogowski Artur, z Bojańca. — Tustanowski Władysław, z Knihyńnic.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. sierpnia.

Hrabia Lewicki Kajetan, do Brodów. — Baron Konopka Kazimierz, do Rzeszowa. — PP. Rzewuski Leon, do Krakowa. — Radziejowski Klemens, do Kłodzianka. — Żukiewicz Konstanty, do Steniatyna. — Kuczyński Leon, do Lwowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. sierpnia.

Pora	Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 " 1 11	+ 17°	+ 23°	póln.-wschodni	pochm. ☉
2 god. pp.	28 1 4	+ 23°	+ 17°	wschodni	pogod.
10 g. w.	28 1 3	+ 18°		—	pochm. łyskawica

TEATR.

Dziś: Krotchwila polska: „Zaczarowany Książę.“

szła i widziała w niebie, i musiała o tem pewnie z wielką skruchą i pobożnością opowiadać, bo ludzie z okolicy nawet z pobliskiej Bukowiny tłumnie ją odwiedzać zaczęli, a co najbardziej, że wielu gospodarzy w urojeniu wiary wypowiedziało uprawę gruntu pod tytoń. Wysłana na miejsce komisya zastała wprawdzie babę niewinną, ale jej umysł chorobą osłabiony upatrywał w marach gorączkowych przekonanie prawdy, której schorzały zmysł z rzeczywistością porównać nie był w stanie. Wzięto ją do Kołomyi pod dozór lekarski, chłopstwo tymczasem dało się przekonać i wróciło do uprawy i palenia tytoniu.